

Országos

Nyugdíjbiztosítási

Főigazgatóság

Közgazdasági Főosztály

Az öregségi nyugdíjkorhatár emelése

A témakör hatásvizsgálati megközelítése

(Az elvégzett részletes számítások rövid áttekintése)

**Budapest
2009. március**

Összefoglalás

1. A vizsgált kérdések

Európa-szerte napirenden van a nyugdíjrendszerek korszerűsítése, reformja (pl. a korhatár további emelése) a nyugdíjrendszer fenntarthatósága érdekében. E vizsgálat célja, hogy elemezze a magyarországi demográfiai folyamatokat és ezek várható hatását az időskori ellátottak létszámára, figyelembe véve a **2016-tól kezdődő egyharmad éves korhatár-emelési** folyamatot.

Számításokat végeztünk a korhatáremelés demográfiai környezetének és hatásainak bemutatására. A számítások a következő területekre irányultak:

- Az időskorúak demográfiai függőségi rátája (a korhatárt betöltöttek és az aktív korúak létszámának aránya) hogyan változik a 2015-2030-as időszakban változatlan, 62 éves korhatár mellett és hogyan befolyásolja alakulását a korhatár fokozatos emelése. Meg tudja-e őrizni az időszak kezdetén érvényesülő függőségi rátát a 2020-as évek végéig megvalósított 3 éves korhatáremelés?
- A korhatár változatlanul tartásához képest milyen mértékben csökken a saját jogú (öregségi és rokkantsági) nyugdíjasok évenkénti prognosztizálható létszámát és ezzel a Nyugdíjbiztosítási Alap nyugdíjkiadásait 2030-ig a fokozatosan megvalósítandó korhatáremelés?
- A nyugdíjkorhatáron még várható további élettartam prognosztizálható növekedése összhangban van-e a korhatáremeléssel; teljesül-e az a nyugdíjpolitikai elv, hogy a korhatáremelést a várható további élettartam arányos növekedése alapozhatja meg?

A számításokat a 2015-2030-as időszakra végeztük el. A 2015-ös induló évet az határozza meg, hogy ennél korábban nem képzelhető el korhatáremelés, annál is kevésbé, mert a nők előrehozott korhatára még 2013-ban is emelkedik, s a már

folyamatban levő korhatáremelést nem lehet egy másikkal „tetézni”. A 2030-as záróévet pedig az indokolta, hogy az előzetes feltételezések szerint eddig az időpontig mindenképpen be kell fejeződnie egy reálisan feltételezhető, megfelelő fokozatossággal végrehajtandó 3 éves korhatáremelésnek. Természetesen a korhatáremelés kérdése a 2030-2050-es időszakra sem „vehető le a napirendről”, de azzal - a „jövőbelátás” korlátozottsága miatt - nem most, hanem később, a most tárgyalt korhatáremelés megvalósulása során, az akkori tényismeretek és az azokra épülő prognózisok alapján indokolt foglalkozni.

A számításokban az előrehozás 2 éves időtartamával számoltunk, mert erre vonatkozóan korábban már döntés született. A korhatár témájának a korhatár-emelési döntést megalapozó komplex vizsgálata során azonban indokolt lehet ismételt megvizsgálni, nem szólnak-e szempontok valamelyest hosszabb előrehozási időtartam meghatározása mellett.

A hatásvizsgálatokban tényként kezeltük az előrehozás szabályrendszerében **2013-tól** bekövetkező azon változást is, miszerint akkortól **kizárólag csökkenés ellenében lehet** igénybe venni az **előrehozott öregségi nyugdíjat**. Várakozásunk szerint ez a változás is jelentős mértékben emeli a tényleges nyugdíjba vonulási korcentrumot, azáltal, hogy - a nem elhanyagolható mértékű nyugdíjcsökkentés miatt - számottevően mérsékli az előrehozás „vonzerejét” a nyugdíjba vonulók számára. (Ha ez a változás már 2013 előtt belép, korábban kezdi kifejteni korcentrum-emelő hatását.)

2. A hatásvizsgálatok legfontosabb eredményei

2.1 *A korhatáremelés hatása az időskori függőségi ráta alakulására*

Viszonyítási alapul a 2015. évi, 62 éves nyugdíjkorhatár melletti időskori függőségi ráta értékét választjuk. A ráta ebben az évben 36,7 %. Változatlan korhatár mellett értéke a következőképpen alakulna:

2020:	42,5 %
2025:	44,5 %
2030:	46,2 %.

A számítások szerint *ezt a szintet (36,7%) lényegében változatlanul lehet tartani*

- a 63 éves korhatár 2018. körüli,
- a 64 éves korhatár 2021. körüli,
- a 65 éves korhatár 2026-2030. közötti

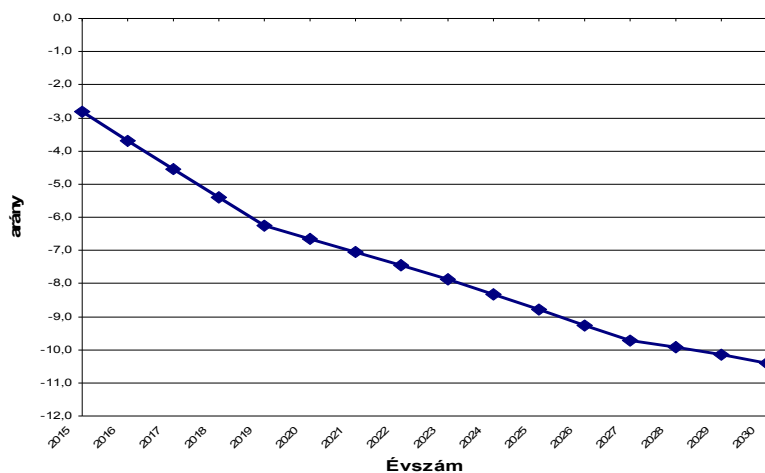
bevezetésével. E szempont, valamint az azonos hosszúságú „lépésközök” célszerűségének figyelembevételével megoldás lehet a **2016-tól kezdődő 1/3 éves korhatár-emelési folyamat.**

Az időskori függőségi rátának a demográfiai folyamatok hatásából adódó növekedését kompenzáló 3 éves korhatáremelés nagymértékben hozzájárul a nyugdíjrendszer hosszabb távú finanszírozhatóságának fenntartásához.

2.2. *A korhatáremelés hatása a saját jogú nyugdíjas létszám és a kiadások alakulására*

A 3 éves korhatáremelés a **2020-as évek második felében** - figyelembe véve az előrehozott nyugdíjazás feltételeinek 2013. évi szigorítását is (csak nyugdíjcsökkentés ellenében vehető igénybe a nyugdíj előrehozása) - az ezen intézkedések nélküli helyzethez képest **mintegy 10 %-osra prognosztizálható létszám- és kiadáscsökkenést eredményez.** Ez jelenlegi nominális szinten hozzávetőlegesen 250 milliárd forint finanszírozási teher-csökkenést jelent a Nyugdíjbiztosítási Alapban, ami a GDP mintegy 1 %-ának megfelelő összeg. Ez egyben azt is jelenti, hogy 2030-ig a korhatáremelés várhatóan biztosítja a Nyugdíjbiztosítási Alapnak a - magán-nyugdíjrendszerbe fizetett tagdíjak miatti járulékkiesésből eredő fedezethiányon kívüli - finanszírozási egyensúlyát.

A sajátjogú nyugdíjasok létszámának alakulása a 2007.évi kiindulási adatokhoz viszonyítva

Az előrehozott öregségi nyugdíj feltételeinek szigorodása már 2015-ben 2,8 %-os létszámcsökkenést eredményez. A 2016-tól bevezetésre kerülő korhatáremelés mellett 3,7 %-os, 2019-re 6,3 %-os, 2023-ra 7,9 %-os, míg 2027-re 9,7 %-os létszámcsökkenés várható.

2.3. *A korhatáremelés megalapozottsága a nyugdíjazáskori életkilátások prognosztizálható javulása „oldaláról”*

Nyugdíjpolitikai elv is, hogy a korhatáremelést a korhatár betöltésekor várható további élettartam arányos meghosszabbodásának kell megalapoznia.

Az adatok szerint a 2000-2005-ös időszakhoz képest 2025-2030-ra a *születéskor* várható élettartam 5,0 évvel (72,0-ról 77,0 évre) nő. Ugyanezen időszak alatt a *60 éves* korban várható további élettartam 2,6 évvel (18,2-ről 20,8 évre) emelkedik, a *65 éves* korban várható élettartam pedig 2,2 évvel (14,9-ről 17,1 évre) nő.

A számokból az állapítható meg, hogy a vizsgált időszakban *a 3 éves korhatáremelés az életkilátások javulása „oldaláról” ha nem is teljes mértékben, de túlnyomórészt megalapozott.* Azt is figyelembe kell venni, hogy a várható élettartamok 2025-2030-hoz képest 2045-2050-re tovább nőnek: 60 éves korban további 1,6 évvel, 65 éves korban pedig további 1,3 évvel.

Így is csak megközelíteni tudjuk 2025-2030-ra Magyarországon a Nyugat-Európára jelenleg jellemző várható továbbélési mutatókat. *Így a jelenleg ott jellemző 65 éves korhatár mögötti várható életkilátások jobbak, mint nálunk lesznek a 2020-as évek vége felé, amikorra már nálunk is a 65 éves korhatár lehet érvényes.* (Egyes uniós országok már meghirdették a 65 éves korhatár 67 évre való fokozatos felemelését is.) Ugyanakkor a 2045-2050-es időszakban a magyar mutatók már valamelyest jobbak a 2000-2005-ös időszak nyugat-európai adatainál.

- A születéskor várható élettartam 2000-2005-ben Nyugat-Európában 78,5 év, Magyarországon 2025-2030-ban 77,0 év; 2045-2050-ben 79,4 év.
- A 60 éves korban várható további élettartam ugyanebben a viszonyításban 22,0, 20,8, illetve 22,4 év.
- A 65 éves korban várható további élettartam esetében ugyanezek az adatok: 18,1, 17,1, illetve 18,4 év.

A vizsgálat részletesebb bemutatása

E vizsgálat célja, hogy elemezze a magyarországi demográfiai folyamatokat és ezek várható hatását az időskori ellátottak létszámára. Ennek keretében bemutatjuk a születéskor, 60 és 65 éves korban várható (átlagos) élettartamok előrejelzését Magyarországon és Európában, továbbá Magyarországon a demográfiai előreszámítások alapján az időskori függőségi arányok alakulását.

A demográfiai folyamatok, azon belül az öregedés alakulása a társadalombiztosítás, ezen belül a nyugdíjrendszerek számára is kulcsfontosságú lesz a következő időszakban. Európa-szerte napirenden van a nyugdíjrendszerek korszerűsítése, reformja (pl. a korhatár további emelése), azzal a céllal, hogy megfeleljenek a hosszú távú demográfiai kihívásoknak.

A magyarországi népesség-előrejelzés alapján becsléseket készítettünk a nyugdíjasok létszámának várható alakulására a 2015-2030 évekre különböző feltételezések alapján. A hipotézisek egy része a nyugdíjkorhatár emelésére vonatkozik, másrészt az előrehozott korhatár és a tényleges korhatár közötti nyugdíjas arány változását veszik figyelembe. A feltételezés része az is, hogy az előrehozott korhatár két évvel előzi meg a tényleges nyugdíjazási korhatárt.

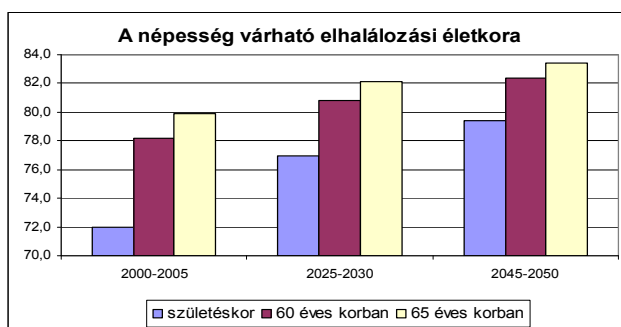
1. A várható élettartamok elemzése

A felhasznált adatok a United Nations Population Division által 2002-ben közzétett World Population Ageing: 1950-2050 publikációból származnak [1].

Ez az adatállomány az ENSZ tagállamaira külön-külön és földrészenként összevontan tartalmazza a legfontosabb demográfiai mutatókat és azok előrejelzéseit 2000-2005, 2025-2030, 2045-2050-re vonatkozóan. Ezek felhasználásával mutatjuk be Európa, Nyugat-Európa, Kelet-Európa összesített adatait, valamint Európa országaiból az Európai Unió tagállamainak hasonló értékeit. Az ENSZ besorolása szerint Magyarország Kelet-Európához tartozik. Részletesen elemezzük a születéskor, 60 éves korban és 65 éves korban várható (további) élettartamokat a férfiakra, nőkre és együttesen.

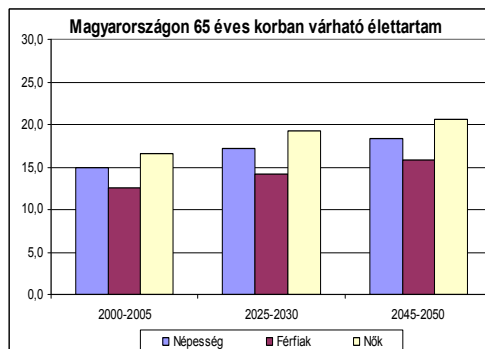
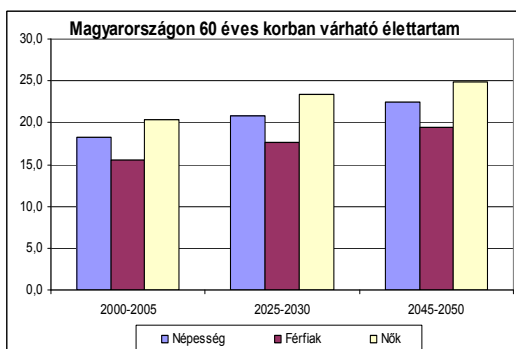
Születéskor, 60 és 65 éves korban várható élettartam alakulása Magyarországon

- Az előrejelzés alapján a népesség egészére számítva a 2025-2030-as időszakra a születéskor várható élettartam (77,0 év) **öt évvel** lesz magasabb a 2000-2005-re vonatkozó értéknél (72,0 év) és a növekedés tovább folytatódik a 2045-2050 időszakra is.
- Aki megéli a nyugdíjazási életkort, annak életkilátásai jobbak és folyamatosan javulnak. A várható elhalálozási korokat szemlélteti Magyarország-ra az alábbi ábra.

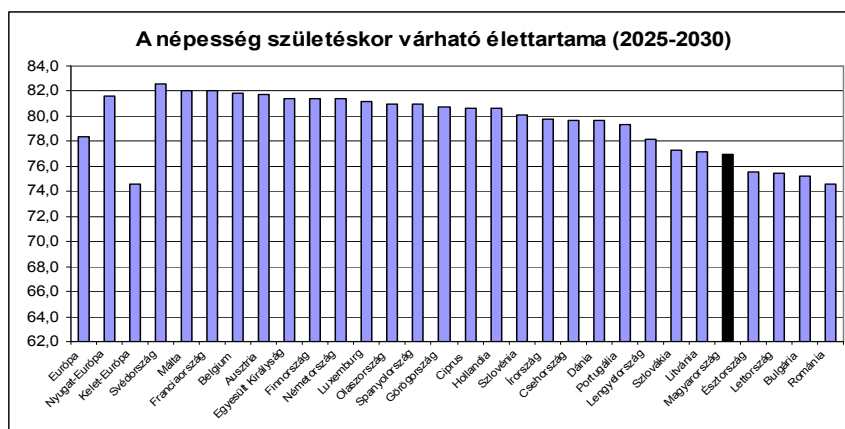
- A 60 és 65 éves korban várható élettartamokat nemenként összehasonlítva Magyarországon azt láthatjuk, hogy a nemek közötti különbség (kb. öt év) az előrejelzés szerint továbbra is megmarad.

	60 éves korban várható élettartam			65 éves korban várható élettartam		
	2000-2005	2025-2030	2045-2050	2000-2005	2025-2030	2045-2050
Népesség	18,2	20,8	22,4	14,9	17,1	18,4
Férfiak	15,5	17,7	19,5	12,6	14,2	15,8
Nők	20,4	23,4	24,9	16,5	19,2	20,6

Születéskor, 60 és 65 éves korban várható élettartam alakulása Európában

2000-2005-ben Magyarországon a népesség születéskor várható átlagos élettartama 72,0 év, ennél rosszabb életkilátásokra az EU-tagországok közül csak Észtországban, Lettországban, Bulgáriában és Romániában számíthatnak a lakosok. 2025-2030-ban az ENSZ előrejelzése szerint Magyarországon a népesség születéskor várható átlagos élettartama 77,0 év lesz, de az öt év növekedés ellenére hazánk az országok között elfoglalt pozíciója nem változik. Magyarország helyzetét az ábrán a sötét oszloppal szemléltettük.

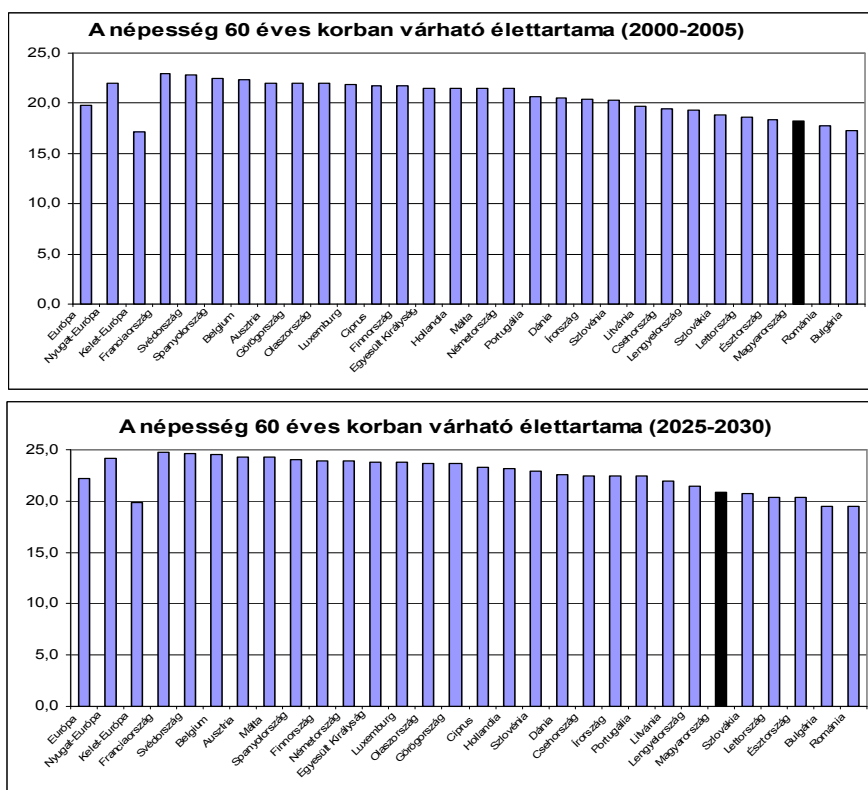
A születéskor várható élettartamok alakulása

	1950-1955	1975-1980	2000-2005	2025-2030	2045-2050
Európa	65,7	71,5	73,7	78,4	80,8
Nyugat-Európa	67,6	73,1	78,5	81,6	83,5
Kelet-Európa	64,3	69,4	68,4	74,6	77,8
Magyarország	63,6	69,4	72,0	77,0	79,4

Az előrejelzések alapján a 2000-2005-ben Nyugat-Európában számított várható élettartamot (78,5 év) Magyarország a 2025-2030 időszakban már megközelíti (77,0 év) és 2045-2050-ben meg is haladja azt (79,4 év). Azaz Magyarország 2030 után érheti el a 2000-2005-ös nyugat-európai szintet.

- A 60 éves korban várható élettartam alapján 2000-2005-ben Magyarország csak Romániát és Bulgáriát előzi meg, míg a 2025-2030-as előrejelzés alapján Magyarország pozíciója javul (öt országot előz meg).

- A 65 éves korban várható élettartam alapján 2000-2005-ben Magyarország csak Romániát és Bulgáriát előzi meg, míg a 2025-2030-as előrejelzés alapján Magyarország pozíciója, hasonlóan a 60 éves korra készült becslésekhez, javul (itt is öt országot előz meg).
- Az alábbi ábrák a 60 éves korban várható hátralévő élettartamokat mutatják Európa országaiban 2000-2005, illetve 2025-2030-ban. (65 éves korban is hasonló ábrákat kapunk.)

A 60 és 65 éves korban várható élettartamok alakulása

	60 éves korban várható élettartam			65 éves korban várható élettartam		
	2000-2005	2025-2030	2045-2050	2000-2005	2025-2030	2045-2050
Európa	19,8	22,2	23,6	16,2	18,3	19,6
Nyugat-Európa	22,0	24,2	25,7	18,1	20,0	21,4
Kelet-Európa	17,2	19,8	21,5	14,0	16,2	17,7
Magyarország	18,2	20,8	22,4	14,9	17,1	18,4

A 60 és 65 éves korban várható élettartamokról Magyarország és Nyugat-Európa viszonylatában hasonlókat mondhatunk el, mint a születéskor várható élettartamokról.

tamokról. A 2000-2005-ben Nyugat-Európában 60 éves korban várható élettartamtól (22,0 év) Magyarország 2025-2030-ban még elmarad (20,8 év), de 2045-2050-ben meghaladja azt (22,4 év). Azaz Magyarország 2030 után érheti el a 2000-2005-ös nyugat-európai szintet. A 65 éves korban várható további élettartam esetében ugyanezek az adatok: 18,1, 17,1, illetve 18,4 év.

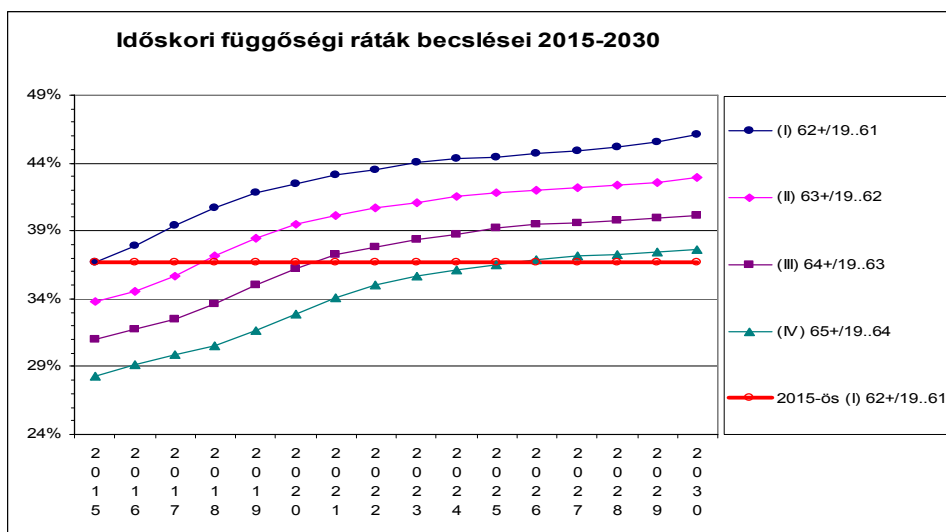
2. A magyarországi népesség várható alakulása, időskori függőségi ráták

A felhasznált adatok forrása a KSH Népeségtudományi Kutató Intézet [2].

A nyugdíjrendszer fenntarthatóságát nagymértékben meghatározza a potenciális járulékfizetők és potenciális ellátottak viszonya, amit az időskorúak függőségi rátájának nevezünk. Az idős népesség demográfiai függőségi rátájánál az időseket viszonyítjuk a keresőkorúakhoz. A várható élettartamok növekedésével együtt a függőségi ráták növekedését is várjuk.

Viszonyítási alapként a 2015. évet választjuk, mert a korhatáremelés ennél korábban nem kezdődhet.

A 2015. évi 62 éves nyugdíjkorhatárhoz tartozó 36,7%-os időskori függőségi rátát (a 62 éves és idősebb korosztály létszámát viszonyítva a 19-61 évesek számához) az előrejelzések alapján *2018-ban* haladná meg a 63 éves korral induló, *2021-ben* a 64 éves korral induló, míg *2026-ban* a 65 éves korral induló inaktív kor alapján számított függőségi arány. Az alábbi ábrán a kivastagított vonal mutatja a 2015. évi 62 éves korhatárhoz tartozó 36,7%-os szintet. A pontos értékek az ábra alatti táblázatban találhatóak.

Az időskori függőségi ráták várható alakulása

	(I) 62+/19..61	(II) 63+/19..62	(III) 64+/19..63	(IV) 65+/19..64
2015	36,7	33,8	31,0	28,3
2016	37,9	34,6	31,8	29,1
2017	39,4	35,7	32,5	29,8
2018	40,7	37,1	33,6	30,6
2019	41,8	38,4	35,0	31,6
2020	42,5	39,5	36,2	32,9
2021	43,1	40,1	37,2	34,1
2022	43,5	40,7	37,8	35,0
2023	44,0	41,1	38,4	35,6
2024	44,3	41,6	38,8	36,2
2025	44,5	41,8	39,2	36,5
2026	44,7	42,0	39,5	36,9
2027	44,9	42,2	39,6	37,2
2028	45,2	42,4	39,7	37,3
2029	45,5	42,6	39,9	37,4
2030	46,2	42,9	40,2	37,6

3. A nyugdíjasok létszámának és népességen belüli arányainak vizsgálata

A magyarországi népesség előrejelzését [2] és a 2007-es állomány-statisztikát [4] felhasználva készítettük el a nyugdíjasok létszámának becslését a 2015-2030 közötti időszakra.

Az alábbi feltételezésekből indultunk ki:

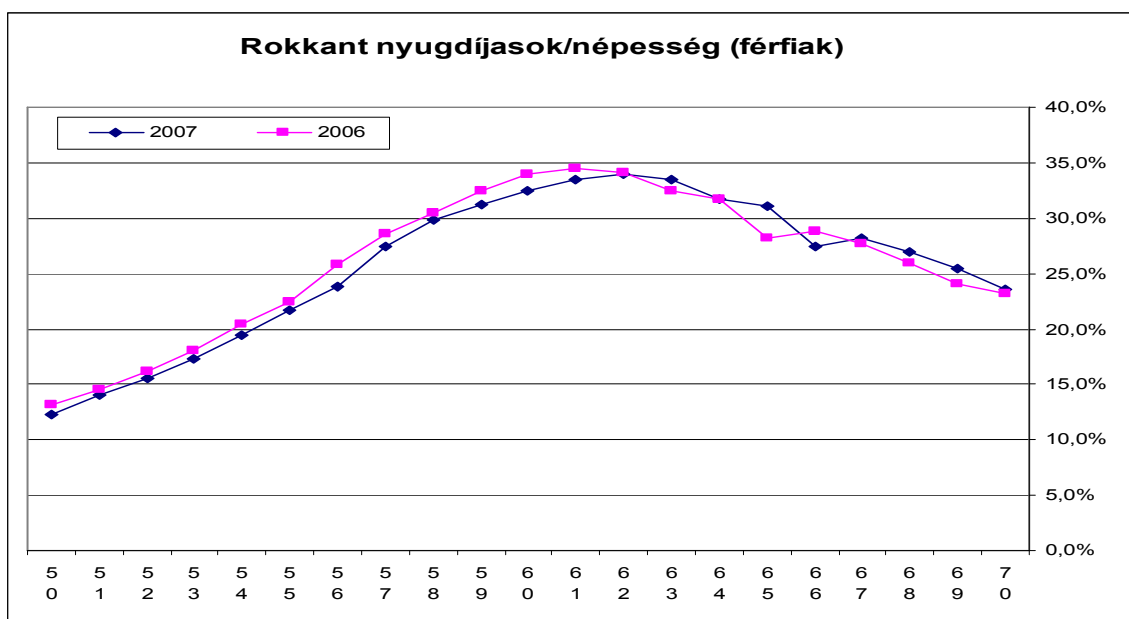
- Az öregségi nyugdíjkorhatár és az előrehozott korhatár közötti különbség 2 év.
- A férfiakra és nőkre egységes korhatárok érvényesek.
- A "fiatal" nyugdíjasok, azaz a 19-49 évesek népességbeli aránya változatlan.
- 50 és 70 éves kor között az évenkénti nyugdíjas-arányok változhatnak különböző hipotézisek mellett, amelyhez kiindulásul a 2007-es adatokat [4] választottuk.
- Az "idős", azaz 70 év fölötti nyugdíjasok összevont aránya szintén nem változik az időszakon belül.

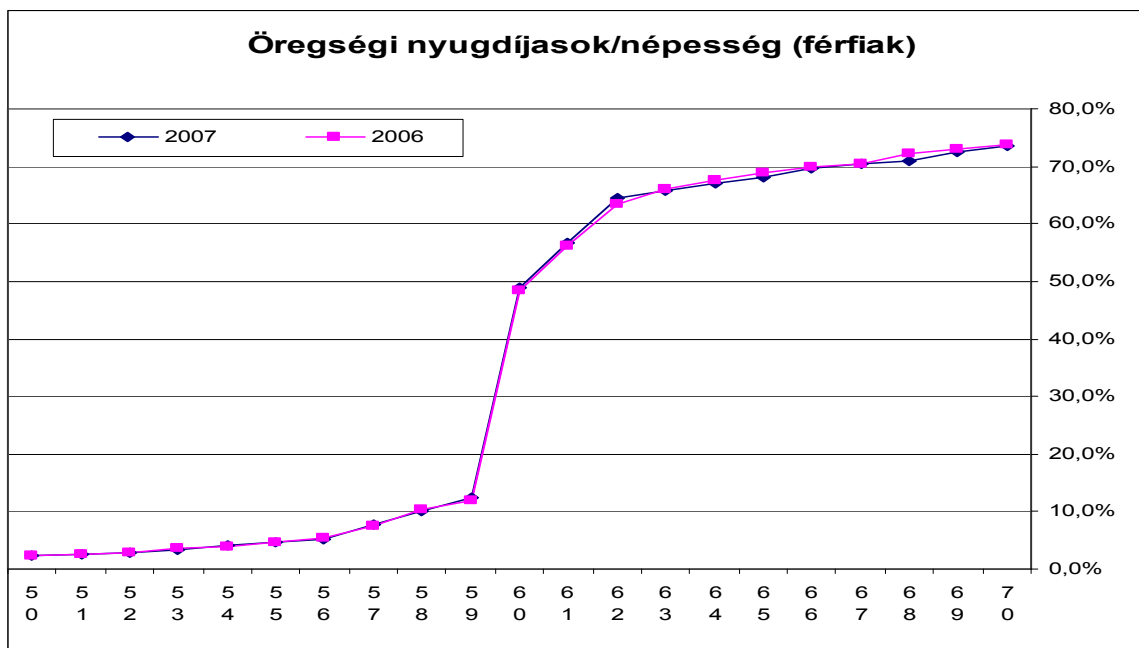
Tekintettel arra, hogy a jelenleg érvényes öregségi és előrehozott öregségi nyugdíjas korhatárok a férfiak esetében felelnek meg a 2013-tól hatályos szabályoknak (62, illetve 60 év), így az 50-70 éves korú nyugdíjasok népesség belüli arányait a férfiakra vonatkozó 2007-es állományi adatok felhasználásával számítottuk ki. Az 50-70 év közötti saját jogú nyugdíjasok népesség belüli arányait életkoronként két fő csoport nyugdíjasai alapján számítottuk:

1. rokkantsági nyugdíjasok
2. öregségi nyugdíjasok (ideértve a korai öregségi nyugdíjakat is)

A rokkantsági nyugdíjasok életkoronkénti népesség belüli arányait az előrejelzés során változatlanul tételeztük fel. Abból indultunk ki, hogy az öregségi és az előrehozott öregségi nyugdíjkorhatár változása csak az öregségi nyugdíjasok népesség belüli arányait érinti.

Az alábbi két ábra az 50-70 év közötti rokkantsági, illetve öregségi nyugdíjasok népesség belüli arányait mutatja.

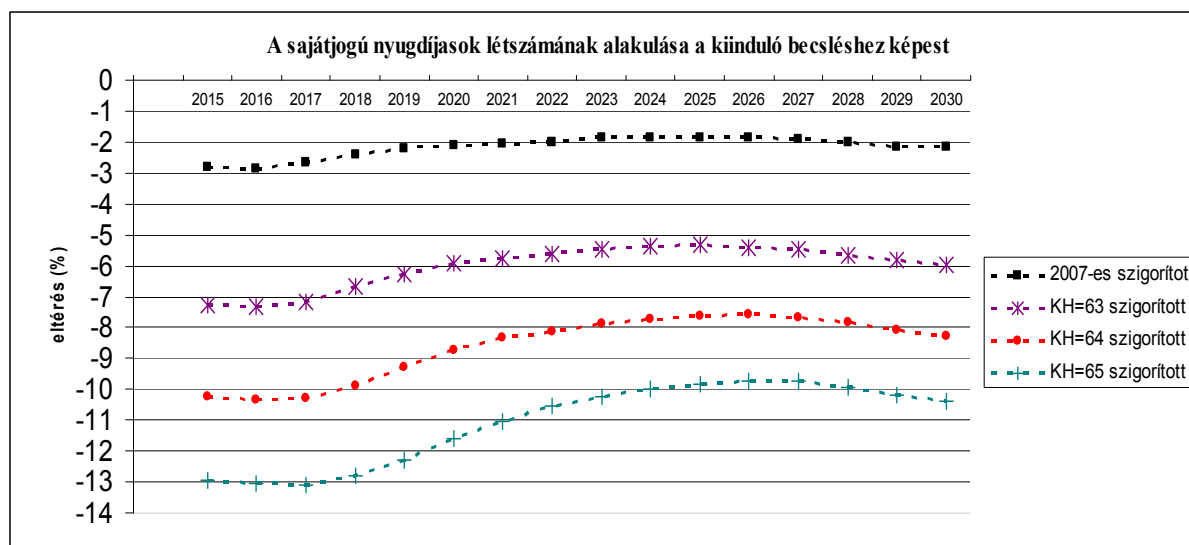
Az öregségi korhatár 63, 64 és 65 éves korra történő emelését úgy modellezzük, hogy a meglévő „lépcső”-t jobbra „toljuk”, ezáltal a nyugdíjasok népességen belüli aránya csökken. A továbbiakban a korhatáremelésnek a nyugdíjasok létszámára gyakorolt hatását közvetlenül az egész éves korhatárookra (63, 64, 65 év) számítjuk, a töredékéves korhatárookra vonatkozó értékeket lineáris interpolációval (súlyozással) határozzuk meg.

Fontos kérdés még az előrehozott és „szabályos” korhatár előtti, illetve közötti években a nyugdíjba vonulási hajlandóság, illetve lehetőség elemzése is. 2013-ban tovább szigorodnak az előrehozott nyugdíjazás feltételei, így a **2007-ben a 60-61 évesekre ismert arányok** (48%, illetve 56%) mérséklődhetnek, feltételezésünk szerint **feleződnek**, amit „kiterjesztünk” 50 éves korig. Ezt a továbbiakban **szigorított előrehozásnak** nevezzük.

Mindezek alapján 5 változatra dolgoztuk ki a **sajátjogú nyugdíjasok** létszámának várható alakulását.

	paraméterek (KH: korhatár)	magyarázat
1	Kiinduló 2007-es	A sajátjogú nyugdíjasok 2007-es tényadatainak kivetítése a jövőbe. Mivel a nők nyugdíjba vonulási feltételei egyre kevésbé fognak eltérni a férfiakétól, ezért a férfiakra vonatkozó arányokkal számoltunk.
2	2007-es szigorított	A 2013-tól hatályos szigorúbb szabályozást feltételezve (csak nyugdíjcsökkentés ellenében vehető igénybe az előrehozás), a korhatár előtti évek öregségi nyugdíjas-arányát megfigyezteltük.
3	KH=63 szigorított	A fiatal és az idős nyugdíjasok arányát változatlanul hagyjuk. Az 50..70 évesek arányaiban végezzük el az alábbi korrekciókat. Az öregségi nyugdíjasok esetében a korhatár előtti 2 évben a férfiaknál 2007-re tapasztalt, de a 2013-as szigorítást figyelembe vevő (a 2. változat szerint „felezett”) arányokat elcsúsztatjuk az új korhatárhoz. Az így "lyukassá" váló paramétert a korábbi évek trendje szerinti értékkel pótoljuk. A korhatár utáni arányokat szintén eltoljuk.
4	KH=64 szigorított	Az előző módszer alkalmazása 64-es korhatárra
5	KH=65 szigorított	Az előző módszer alkalmazása 65-ös korhatárra

A "kiinduló 2007-es" paraméterekhez tartozó létszámok adják a viszonyítási alapot, ezért annak oszlopában mindenütt 0 áll (és a grafikonon nincs külön ábrázolva), míg a többiekénél azt láthatjuk, hogy hány százalékkal térnek el a létszámok. Minden eltérés negatív, mivel valamilyen értelemben szigorúbb feltételeket jelentenek a további paraméterek.

A grafikon alapján azt mondhatjuk, hogy a korhatár előtti nyugdíjba vonulás "szigorítása", illetve 1-1 év korhatáremelés mindegyike külön-külön 2-3 %-nyi létszámcsökkenést eredményez.

Azonban nem mindegyik korhatár tételezhető fel reálisan az egyes időszakokban, ezért kivastagítottunk bizonyos intervallumokat a következő táblázatban, annak bemutatására, hogy egy-egy év korhatár-emelésnek a bevezetés szempontjából egyáltalán feltételezhető időintervallumokban milyen hatása lehet.

A becsült létszámok közötti százalékos eltéréseket az alábbi táblázat szemlélteti.

Saját jogú nyugdíjasok becsült létszámainak viszonya a kiindulási becsléshez

év	Kiindulás 2007 tényadatok	Szigorított előrehozás			
		2007 (62 év)	Korhatár 63 év	Korhatár 64 év	Korhatár 65 év
2015	0	-2,8	-7,3	-10,2	-13,0
2016	0	-2,9	-7,3	-10,3	-13,1
2017	0	-2,7	-7,2	-10,3	-13,1
2018	0	-2,4	-6,7	-9,9	-12,8
2019	0	-2,2	-6,3	-9,3	-12,3
2020	0	-2,1	-5,9	-8,7	-11,6
2021	0	-2,0	-5,8	-8,4	-11,0
2022	0	-2,0	-5,6	-8,1	-10,6
2023	0	-1,9	-5,5	-7,9	-10,2
2024	0	-1,8	-5,4	-7,7	-10,0
2025	0	-1,9	-5,3	-7,6	-9,8
2026	0	-1,9	-5,4	-7,6	-9,7
2027	0	-1,9	-5,5	-7,7	-9,7
2028	0	-2,0	-5,7	-7,9	-9,9
2029	0	-2,1	-5,8	-8,1	-10,2
2030	0	-2,2	-6,0	-8,3	-10,4

4. A nyugdíjkorhatár 2016-tól kezdődő emelésének hatása

A nyugdíjkorhatár 2016-tól kezdődő emelésének hatását mutatjuk be a következőkben. Abból indulunk ki, hogy 2016-tól, vagyis az 1954-es születésű korosztálytól kezdődően a 62 éves nyugdíjkorhatár korosztályonként egyharmad évvel növekszik.

Az egyharmad-éves korhatáremelések azt eredményezik, hogy amíg a folyamat tart (2016-2027), többször két korhatár is tartozik egy-egy naptári évhez. Éppen ezért célszerű táblázatba foglalni a folyamatot, amely a végét, a 65 éves nyugdíjkorhatárt 2027-ben éri el, az 1962-ben születettekre vonatkozó emeléssel.

Az 1/3 éves korhatáremelési szisztéma áttekintését szolgálja az alábbi táblázat:

születési év	születési év - harmad	születési év szerinti emelések		
		korhatár	legkorábbi nyugdíjazás év - harmad	nyugdíjazási évszám
1953	1953	62	2015	2015
1954	1954 I.	62 1/3	2016 II.	2016
	1954 II.	62 1/3	2016 III.	2016
	1954 III.	62 1/3	2017 I.	2017
1955	1955 I.	62 2/3	2017 III.	2017
	1955 II.	62 2/3	2018 I.	2018
	1955 III.	62 2/3	2018 II.	2018
1956	1956 I.	63	2019 I.	2019
	1956 II.	63	2019 II.	2019
	1956 III.	63	2019 III.	2019
1957	1957 I.	63 1/3	2020 II.	2020
	1957 II.	63 1/3	2020 III.	2020
	1957 III.	63 1/3	2021 I.	2021
1958	1958 I.	63 2/3	2021 III.	2021
	1958 II.	63 2/3	2022 I.	2022
	1958 III.	63 2/3	2022 II.	2022
1959	1959 I.	64	2023 I.	2023
	1959 II.	64	2023 II.	2023
	1959 III.	64	2023 III.	2023
1960	1960 I.	64 1/3	2024 II.	2024
	1960 II.	64 1/3	2024 III.	2024
	1960 III.	64 1/3	2025 I.	2025
1961	1961 I.	64 2/3	2025 III.	2025
	1961 II.	64 2/3	2026 I.	2026
	1961 III.	64 2/3	2026 II.	2026
1962	1962	65	2027	2027

Az **egyharmad éves emelésekhez** tartozó nyugdíjas állomány évenként becsült létszámának változását a korábban már bemutatott táblázat alapján számolhatjuk ki (15. oldal). A táblázatból a nyugdíjkorhatár egész évesre történő emeléseire (63, 64, 65 éves kor) tartozó értékeket kiemeljük. Ezek a következők: **2015-ben -2,8 %, 2019-ben -6,3 %, 2023-ban -7,9 %, 2027-ben -9,7 %**. A felsorolt értékek a 14. oldalon bemutatott grafikon különböző görbéin találhatóak.

A közbenső évekhez tartozó becsléseket lineáris interpoláció szolgáltatja, ami megfelel annak, hogy a grafikonban az egyik görbéről a másikra lépünk át.

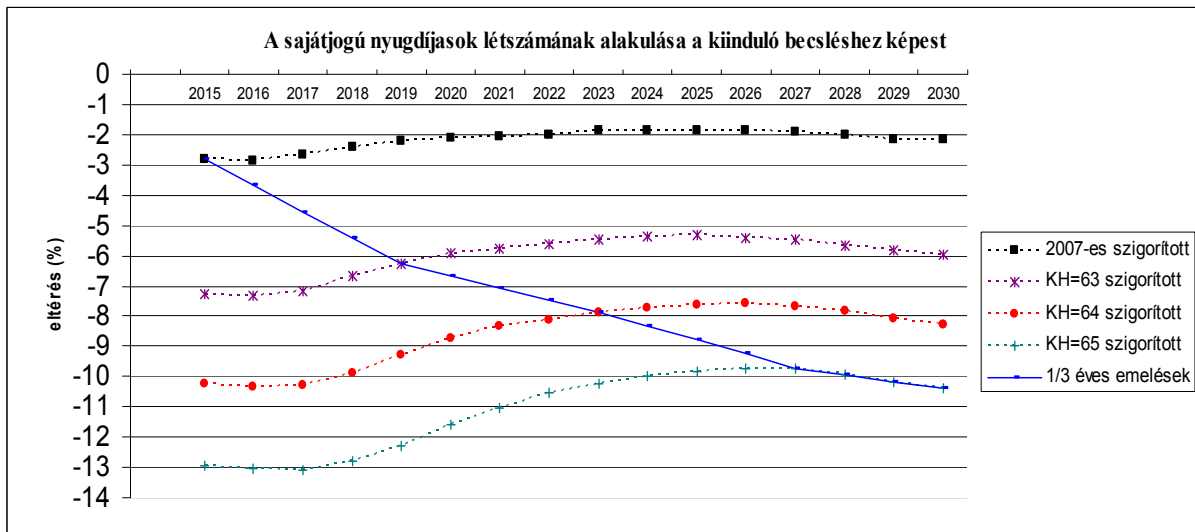
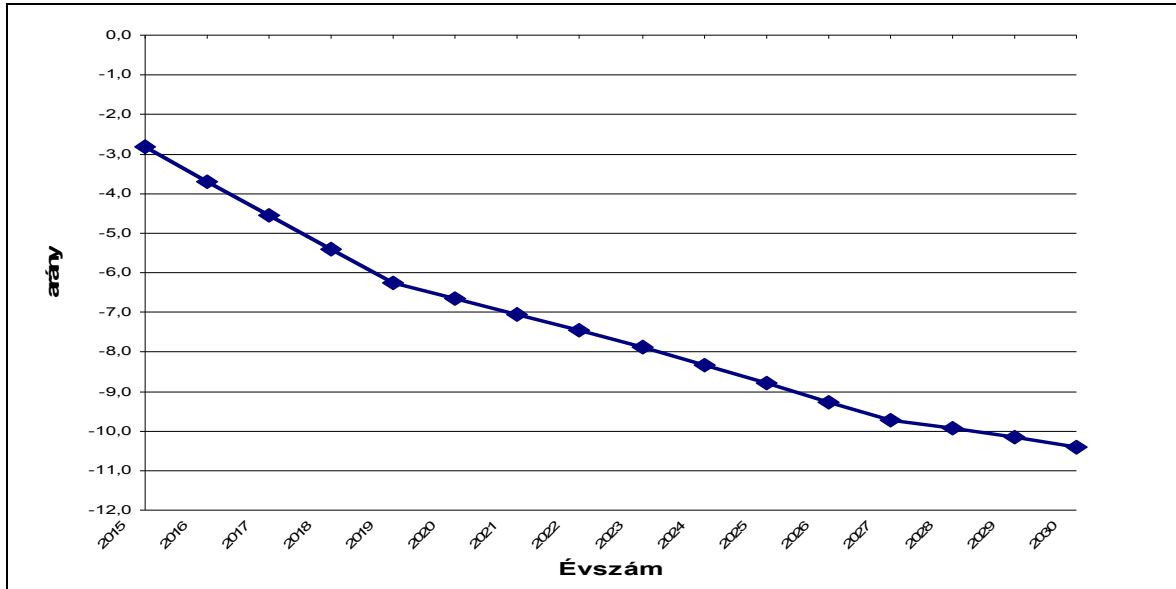
Saját jogú nyugdíjasok becsült létszámainak viszonya a kiindulási becsléshez az 1/3 éves korhatáremelés esetén

évszám	Relatív nyugdíjaslétszám (%)	
2015	-2,8	ismert érték
2016	-3,7	szomszédos értékek súlyozása
2017	-4,5	szomszédos értékek súlyozása
2018	-5,4	szomszédos értékek súlyozása
2019	-6,3	ismert érték
2020	-6,7	szomszédos értékek súlyozása
2021	-7,1	szomszédos értékek súlyozása
2022	-7,5	szomszédos értékek súlyozása
2023	-7,9	ismert érték
2024	-8,3	szomszédos értékek súlyozása
2025	-8,8	szomszédos értékek súlyozása
2026	-9,3	szomszédos értékek súlyozása
2027	-9,7	ismert érték
2028	-9,9	ismert érték
2029	-10,2	ismert érték
2030	-10,4	ismert érték

A számítások alapján az előrehozás szigorítása és a korhatár fenti ütemű változtatása az ezen intézkedések nélküli helyzethez képest **mintegy 10 %-osra prognosztizálható létszámcsökkenést eredményez.**

A fenti táblázat értékeit szemléltetik az alábbi diagramok (a sajátjogú nyugdíjasok létszámának alakulása a 2007-es évhez képest, a szigorított feltételeket is figyelembe véve).

A sajátjogú nyugdíjasok létszámának alakulása a 2007.évi kiindulási adatokhoz viszonyítva

Felhasznált irodalom

1. **World Population Ageing: 1950-2050, *United Nations Population Division /2002***
<http://www.globalaging.org/ruralaging/world/ageingo.htm>
2. **KSH Népeségtudományi Kutató Intézet**
https://teir.vati.hu/szoc_agazat/index_public.html
3. *Kovacsicsné Nagy Katalin (szerk.): Demográfia.* KSH és ELTE ÁJTK Statisztikai és Jogi Informatikai Tanszék, Budapest, 1996.
4. Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők **állománystatisztikai** adatai, ONYF, 2007.